

DEBRECZENI ELLENŐR

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLONYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 " "
 Negyedévre . . . 3 " 60 kr.
 Egy hónapra . . . 1 " "
 Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Imre nyomdájában**, astán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésükben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos posztos 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többi esetben megjelölt hirdetések minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 30 kr. A hirdetéseknek valaminek a nyitási költségeknek egyenlő a kiadói iróházban vétetnek fel. Az előfizetési és hirdetésmények a kiadóhivatalba, a lap szellemi részese tartos költségeinek a szerkesztői iróházba zámmasodnak.
 nagybetűs 1000-ból 1700. szám alatt

Debreczen, okt. 21.

A francia lapok egyik legtekintélyesebbike, a „Journal des Débats” figyelemre méltó cikkeit közlött a napokban a magyarországi pártokról. Rövid kivonatban mi is bemutatott azt olvasóinknak tegnapelőtti számunkban. A cikk sok jóakarattal s rokonszenveléssel tanuskodik irántunk, a miben a francia sajtó közönségét, melyeknek délszláv sympathiával nem igen fér össze a magyar barátság, vajmi ritkán részeseülünk.

A cikkirő azon óhaját adta, hogy Magyarországot érvenyesítse tekintélyt a monarchia külpolitikájában, mert a magyar befolyás mindig üdvös és mérséklő volt, valahányszor a panszlavizmus veszélyes tengerére akart szállni Ausztria. Együttal azon nézetet fejezi ki a francia cikkirő, hogy pártokra szakadva Magyarországot nem érvenyesítheti kellően befolyását a pártoskodás a külbonnyodalmak küszöbén most épen legrosszabb időben gyöngíti Magyarországot.

Oly igazság ez, melyet az elfogulatlan szemlélőnek lehetetlen be nem látnia s az egyetértésre buzdító jó tanács a külföldi politikai ajakáról bizonyára más fogadtatást érdemelt, mint a milyenben némely szélbali lap fogadja nálunk.

Megbotránkozással olvassuk többi közt az „Egyetértés”-ben a nagytekintélyű francia lapnak olyennél megtámadását, mely kívül esik a journalisztikai illem korlátain. Az „Egyetértés” szélbali hazafija nem azt keresi, hogy igazza van-e a francia lapnak vagy nincs pártjaink helyzetének megítélésében, hanem azzal az argumentummal hominem-mel áll elő, hogy Tisza Kálmán bizonyosan megfizette a francia lapnak ama cikk közlését.

A polemianak ez a nemes fajtája, melyen pedig úgy véltük, hogy legalább az „Egyetértés” szellemileg már fölt emelkedett, jellemzi a szélbali sajtót. Ama lelkes hazafiak, kik minduntalan a melleiket verdesik s föznetlen meggyőződésüket emlegetik, nem bírják elképzelni, hogy valaki spekuláció és anyagi haszon nélkül foglalhasson állást a politikában, a mi nagyon jellemző világlátást vet saját meggyőződéseik komolyságára.

Hogy ezeket a melleiket verdeső nagy hazafiakat engedékenyebb véleményre bírhatnánk a velük ellenkező nézetűk iránt, oly balgatag reményben nem ringatjuk magunkat. Minden ember gondolkodásának módját érlelték és értelmi világa szabják ki. Ujra kellene születni a mi apróceprő szélbali szereplőinknek, hogy más gondolkodásmódot vegyenek föl. Ők a tömeg vakmárára és szenvedélyeire spekulálnak; nálunk tizlet a hazafiság, portéka, a mit csak nekik szabad árulni s természetes, hogy dühösek lesznek, mikor attól

félnek, hogy valaki elrontja az üzletüket. Az ilyen hazafiakat nem fogjuk felvilágosítani soha; de nem is igyekszünk rajta. Mi csak azokhoz intézzük szavunkat, kiket nemes indokuk vezettek az ellentétbe s kik ösztintlen hazajók javát viselik szívükön, azokhoz a derék becületes emberekhez, kik jól tudják, hogy csak akkor igényelhetnek tiszteletet saját meggyőződésük számára, ha viszont tiszteletben tartják a mások meggyőződését.

A polemianak ily neme ellen, mely a személyek gyanúsításával felel a tárgyalogozás helyett, a közönségnek magának kellene tiltakozó állást foglalni. A francia hirlapiró valószínűleg nem veszt tudomást a durva támadásról, melylyel jóakarata viszonzatott; meglehet, hogy az sem lesz még nagy baj, ha mi itthon sokan megújunk ezt a gyönyörtületes harcot az ilyen ellenfelekkel s inkább félrehuzódunk a politikai küzdteről, — reméljük, hogy helyüket állják majd mások, a kiknek szívósabbak, erősebbek idegeik; de ha ez a szüntelen való gyanúsítás, melyet minduntalan alkalmazzik hallani, vérebé megy át a tömegnek, ha attól a sok esztelen olvasmánytól a mivel naponként traktálják, elbődül, ha elhiszi, hogy minden más politikai nézetű ember megvadásról hazárdul, nagyon szomorú napok következhetnek erre a szegény országra.

Ausztria-Magyarország a keleti kérdésben.
 A „P. L.” egy magyar jól értesült londoni levelezője írja, hogy Haymerle báró határozottan kijelentette az angol kormánynak, hogy ő a Törökország elleni demonstrációban tovább nem vesz részt. Valószínű, hogy ebben Francia- és Nemetszág is követik Ausztria-Magyarországot s így Angolország a keleti kérdés érdekében minden tervei dugába dölnék. Ez ügyben élénk tárgyalás foly az angol külügyminiszter és Haymerle között, a ki a tárgyalásokra Londonba utazott.

Felhívás Debreczen város polgáraihoz.
 Városunkban a politikai nézeteltérés s pártalakulás azt eredményezte, hogy az eddig fenállott polgári kaszinó és polgári körön kívül ma már politikai körök is léteznek, melyek körök felállítását a debreczeni polgári kör tagjai személt — mely eddig közel 1000 volt — tetemesen lecsökkent, úgy annyira, hogy az alakult két politikai kör — bár, hogy kitűzött célja egyiknek sem lehet — a polgári kör megsemmisítésével fenyeget.

Tudjuk jól, hogy bármely társulat — mely politikai — állandóan nem tekinthető, mert a mint a politikai constellatíók s ezek folytán a pártok változnak, — az ilyen társulat is változás alá esik, s mint a tapasztalat igazolja, célja akár elértett, akár nem — elenyésszik. Nem úgy egy minden politikai színezet nélkül fenálló, tisztán a tagok művelődése szempontjából működő társulat, mint a minő a debreczeni polgári kör, ennek célja minden viszonyok közt egy és ugyanaz marad.

Sajnos, hogy nálunk — kik a politikai téren pár évvel még ezeltől egy test egy lélek valának, kiknek e szerint a politikai zajos életről mondhatni fogalmunk is alig volt — a két táborra alakulás — mint látszik — a politikai téren kívül is észlelhető; s már-már

oda kezdünk jutni, hogy az egy város születte, sőt a család tagja is szinte érezeti hűségét a más politikai elvű lakos társ, vagy rokonával, s ezen érzelmet a folytonosan egy politikai elvű egyénekkel érintkezés csak növelheti s növeli is. Nekünk az volna kötelességünk, hogy ha a politikai téren külön zászó alatt küzdünk is, tartssuk egy közös oly helyet, hol kizárva lévén minden politika gyakorlatban találkoznánk; találkoznánk mint a város polgárai, s a politikai össze jövetelt társadalmi össze jövetellel is cserélünk fel.

Ly helynek, ily társulatnak tartom én a debreczeni polgári kört, hol a gyakori összejövetel az egymásközti régi jó viszonyt fellevenitleni, s helyre állítani lehetne. Elvitáztatlan tény az, hogy a két politikai kör is ad, és nyújt eszközt az ön művelődés előhaladására olvasmányok s összejövetelek által; de valjuk meg az igazat, még az ott található olvasmányok is — hogy ily trivialis kifejezéssel éljék — politikai szagnak, az összejövetelek pedig csakis politikai czélulak.

Fáj nekem ki a debreczeni polgári körnek régi tagja vagyok, ki tudom azt, hogy ezen körnek mily magasztos mily nemes célja van, fáj mondom azon gondolat, hogy ezen életrevalóságát évtizedeken keresztül fényesen behizonyító kör tagjai számszám apadásá miatt felbomlásához közeleg; azon kör, melyben az évi 2 frt tagsági díj mellett a tagok annyiféle nemes szórakozásban részesülnek, minél többet ily célra alakult társulat nem nyújthat. Van a polgári körnek 2850 db. olvasókönyve, van jelenleg 3 teke asztala, járat számos lapot, tart évenként 2 bált.

Ly társulat megsemmisítését Debreczen város polgárainak engem nem szabad. Nem is tezem fel egy percze sem Debreczen minden jéré és nemese burgó polgáraitól, hogy ezen nemes czelu kör megsemmisüljön engedék, megfeledezhetek arról csak a politikai küzdelmes években, de el nem feledhetik.

Ezen tudat iratta velem ezen pár sort. Ezen tudat bátorított fel engem arra, hogy tisztelt polgártársaimhoz forduljak azon kéressel: sorakozunk a — polgári kör — mint kizárólag közreműködési czélul intézmény mellett, jöjjenek ki ezen kört Debreczenben oly helynek, mely a politikai ellen nézeteknek barátságos találkozását szor, találkozzunk a helyen minő számszámban, az által elérjük azt, hogy ezen régen fenálló polgári kör ismét régi fényébe jusson, de elerjük azt is, hogy lesz egy oly közös helyünk, hol a politika határozottan ki levén zárva, mint barátok, mint testvérek foghatunk kezét egymással.

Dulcigno átadása.
 Még mindig nem tud az ember a Dulcigno átadására vonatkozó hírekből kiokosodni. Egyik hír szerint: A porta azon igérete, hogy kész Dulcignót kiszolgáltatni, általános megnyugtatót idézett elő, mivel azon reményt táplálták, hogy ezen körülmény a keleti kérdést ismét rendes kerékvágásba tereli. A szultán érdekében fekszik, hogy igéretét őszinte akarral vátsa be. Ugy de a török feltételek több pontjának Montenegro által való visszautatása folytán Dulcigno átadása ismét késsedelmet szenved. A diplomatáknál ezen katonai-technikai természetű okokon alapuló egyenlőség kevesebb aggodalmat kelt, mint azon indokolt féltetés, hogy a porta komoly átadásra nem is gondol. A hatalmak a dolog további elhuzása ellen fel fognak lépni s esetleg végrehajtják a hajóhadit akciózt.

A görög kérdésben is történt egy lépés; ugyanis hírik, hogy Ausztria-Magyarország és Nemetszág lettek a görög kormányt, hogy a görögök követeléseinek valóistása kedvéért ne kövessen valami meggondolatlanságot és figyelmeztették az elhamarkodás veszedelmére.

főbb óhajátja, hogy fiaddá lehessen, — viszonzá Piroksa rebegve.
 Mo-t már nem mosolygott. Arca elkomolyodott s kissé akadovza, de határozottan beszélt. Hogy mily nehéz volt ez a percz életében, mily ónuralmába került, arról csak a jó isten tudott, senki más.
 — Én tisztában vagyok magammal, kedves atyám, és tudok valamit, a mit te nem tudsz. Ha Térey fiaddá lesz, nekem csak testvérem fog lenni.
 — Mit akarsz mondani? — rikácsolt a beteg ember még jobban előre hajtvá sovány, ősz fejt.

— Azt akarom mondani, atyám, hogy az orvos addig gyógyírtatta a mi kedves kis betegünket, hogy utóljára maga lett a beteg. Azt akarom mondani, hogy én már régóta látom, a mi a két fiatal szív közt kifejtett; és azt akarom mondani, kedves atyám, hogy én véghetetlen boldog leszek, mikor Esztiéknek fejére tehetem a menyasszony-koszort.
 — Örültél! — kiáltott föl a beteg, Piroksára szögezve megdöbbsent, merev tekintetűt.
 A mit e perczben hallott, csodálatos izgatottsággal ejtette egész lelkét. Elsőnyedtet s valami lázas félelem szállta meg, rémes emlékek nyomása a multból. Két serep pirok föltűtött ki az arcán, az a szomorú hektikus pirosság; homloka erősen izzadt s kezei rángatóztak értlen.
 — Örültél! — ismétlé kétszer vagy háromszor egymásután.

A budapesti löverseny.

(2-ik nap.)
Budapest, okt. 20.

Kedvezőtlen boros őszi nap virradt a löverseny második napjára, mi igen sokat, így az udvar is, a megjelöltől visszatartott. A közönség ezen versenyre csak igen gyéren jelent meg, a vasárnapnak alig 60-ed része.

A kladrubi díj versenyre bár 7 lo futott, nagyobb érdeklődést nem keltett, mert gr. Hunyady Imre „Bayonne”-ja többi versenytársaitól, minden nagyobb versenyek nélkül nyerte meg a díjat; hg. Hanau Moric „Van-Byk”-ja másodiknak gr. Schlick „Bebé”-je pedig harmadiknak érkezett.
 A katonai díj versenyre gróf Henckel „Sura-ma”-ja érkezett elsőnek, gr. Zichy Merény”-je másodiknak gr. Eszterházy „Gambian”-ja harmadiknak.
 A tisztelet díj minden verseny nélkül adatott ki, miniat gr. Zichy „Elemér”-je egyedül lépte át a pályát.
 „Bois-Roussel”-ja fél lofejtel eléme meg társait, Kégi György „Confrester”-je másodiknak, gróf Henckel „Pick-lok”-ja pedig harmadiknak érkezett.

A mezei gazdák versenyén tegnap 10 lo futott. Hamza Péter lova vezetett de a pálya negyedén lovasával együtt összedült a versenyben megállótól; elsőnek érkezett Finta István aszalói (Somogy megye) másodiknak Herédi István szolnoki és harmadiknak Kovács Pál budapesti lova.

Az akadály versenyére 3 lo futott s ezen verseny a tegnapiki közt is legerdekesebb volt, mert gr. Eszterházy „Leander”-je, gr. Zichy „Lóri”-je s gr. Füstös „Brigand”-ja az egész verseny alatt szorosan egymás mellett futott, míg a célpont felé „Leander”-társait megemeltte, „Lóri” másodiknak „Brigand” pedig utolónak maradt.
 A verseny 5 ó-kor véget ért.

Színház.

— Okt. 19-én. Az új háziur —

Mi tőrés tapadás „Az új háziur” című bohózat tetszett. Ma-holnap megérhetjük, hogy csak is az ily s ehhez hasonló bohóságok, mondhatnók trivialisítással vegyes bohóságok fognak tetszeni.

Különbösen „az új háziur” olyan tulajdonokkal rendelkezik, melyek a sikert biztosítják; ezek: folytonosan bonyolódó de apró értékűnélküli költségvetésen alapuló helyzetei, melyek mulattatnak, nevetetnek, csiklandoznak.

A darabban annyi minden történik, hogy a következő fejezőkés mindíg feledtetik az előzőeket. Az egészből egy óriási chaos fejlődik ki, melynek se eleje se vége. A néző mulat, nevet ügyeli a történeteket, de mikor rendezni akarván azt, akkor veszi észre, hogy minden erőfeszítés daczára sem képes összerakni az összehalmozott kis mozzanatokot.

Az egész röviden abból állna, hogy Biondo házat vesz magának abból a czélból, hogy öreg napjait nyugodtan tölthesse el. Be is költözik házába, de itt az őt emeleten, lakóival együtt meggyűll a baja, hogy sokkal szélszerűbbnek látja házat ismét eladni.

Mint mondták a darab érdemes a megnézésre, s különösen az lesz, ha a rendező ur olyan szives lesz a közönséget egy pár sikamlós söt vastag szemtelen mordástól megkímélni, mely a darabban nem azért van megírva, hogy a rendező szükség esetére ki ne huzhassa, és nem fog ártani, ha Blondo személyesítője is kevesebbet reproducal abból choco-ládé hecczökből, mely tetszenek egy pár földszinti gyereket — halgatónak, de a közönség feltehetőleg és értelmesebb részeinél nagy viszatetszést szül.

Az előadás igen jó volt, s a gyorsan változó helyzetek bármely nagy színpadra oda illő szabotossággal folytak le. Különbösen Lányczy Ilika és Németh tetszetek leginkább, bárha nem találjuk a darab folyamán megmagyarázva azt, hogy Bilyardon iroda vezető szerepért miért kell Lányczy Ilikának játszania. Ő rajta jól áll a férfi ruha, de még ez nem ad jogot a rendezőségnek arra, hogy férfi szerepet játszatson vele a mint ezt egy idő óta tapasztaljuk.

De egyebet nem szól, csak mereven nézett lányára. Nemsokára heves köhögési-roham szállta meg s faldokolva nyomta mindkét kezét meléire.
 — Térey is megőrül! — hörgé, a mint kissé lélegezte hez jutott. — Nem akarom nemzedékről nemzedékre benépesíteni a bolondok házat.
 Piroksa nem emlékszik, hogy valaha durva szót hallott volna atyjától; ez volt az első eset. A szegény beteg ember egész képéből kikeltnek látszott, egész lényéből kiforogottnak. Az a lázas pirosság arcán el-elődött s egy pillanat alatt újra visszatért. Szemei ij-szentesen meredtek ki s ökölbe szorított kezét mintegy ündetlik, eszméletlen huzogatta végig homlokán.
 Hogy mi ment végbe lelkében, azt csak kintosen vonagló arca után lehetett sejteni. Sötét árnyékok vonultak át képeletében, gyötrelmes emlékek, a mik fájdalommal és borzállyal töltötték be lelkét, s melyeknek folytatását látta maga előtt lebegni a jövőben. Ajka moogott, de hangot nem adott.
 Piroksa elfojtotta szívében a remegését, mit e látvány okozott, oda simult atyjához s gyöngőben, részvevőleg érintette reszkető sovány kezét.
 Mintha ez érintés varázshatással cilláptilgott hatott volna a háborgó lélekre, az apa arczvonalán lassanként kibontakoztak abból a merev göröcs kifejezésből és könyök kezdtek aláperenni ősz szakállán. Sreme áhítottai és végtelen szeretettel függött leányán. Ez üde,

Somoskeőy Géza felmentetett.

Somoskeőynek ismert löcséi lopási bűnyűgében az elévülés kérdésében döntött a legfőbb ítélőszék II. büntető tanácsa. A tényállás az, hogy Somoskeőy 17 éves korában mint VI. gimnázista, 1859 ben a róm. kath. gimnáziumi templom sekrestyéjéből az ezüst serleget ellopta azért, hogy azzal gunyt ütsön. A löcséi városi törvényszék ebben szétgéztörés vétségét látta, a kir. tábla és hetszemélyes tábla „egyszerű lopás”-nak minősítették a cselekvényt, de helybenhagyták a fél évi fogság büntetésre szóló első bírósági intézkedést.
 Az ítélet jogerőjévé nem válhatott, mert a szökésben volt Somoskeőy előtt a III. bírósági (hetszemélyes tábla) ítélete csak f. évi június havában volt kihirdetendő. Közben azonban kerestetett Somoskeőy, még pedig utóljára 1877. decz. 28-án; ezen időpont előtt ez ügyben csak 1869. okt. 1-én tettett oly bírósági intézkedés, mely az elévülést megszakította. Az előadó hosszasan ismertette az egész ügyet, különösen Arady Antal védőügyvéd legutóbbi felelbeszését s előadása befejeztével egy órai tanácskozás után elnök a következő ítéletet hirdette ki:

Az elévülés kimondása iránt való kérelmeknek hely adatik; a lopási ügyben hozott ítélet végrehajtására tett intézkedések beszüntetnek, s a meny nyiben Somoskeőy Géza pusztán ezek folytán szenved fogságot, s szabad lábba helyeztetni rendeltetik.

Napi hírek.

— **Eljegyzés.** Dalm József kir. adótitész özv. Váráry Mártonné kedves leányával Juiskával jegyet váltott.
 — **Margitay Tihamer** festésznő vendék, ki rajzstulmányait Krisztiany derék reáliskolai rajztanárunknál kezdte, szintén részesül a vallás- és közokt. miniszter szerénli 300 frtnyi segélyben.
 — **Igazi felül foglalás.** Közlekedés történeti múzeum, hogy egy hiteles részére foglalás eszközöltetett, az adós midőn ingóságok kijelölésére hivatott fel, azt adta elő, ide lent minden le van már foglalva, hanem foglaljanak az urak felül. Erre a végrehajtó közeg felmegy az emeleti raktárba s az ottani tárgyakat lefoglalja, s midőn azokat elakarja aztán árverezni s megjelenni a helyszínen csak a hült helyét találja azoknak. — Kérdőre vétetik az adós ő csak azt mondja mint előbb, hogy minden le volt foglalva, nem csak hanem külsőben el is árverezve, miért nem foglaltak az urak felül? A bíróság össze néz akkor veszi észre, hogy a hiba? foglalt a raktáron felül az emeleten, és a „furfangos adós igazán felülletta, s a következőre nem jutott semmi.

— **A katona zenekar** ma és szombaton este mint már írtuk a Korona pompás nagy termében fog játszani. Ismét-lye figyelemeltetjük a közönséget az évezetett nyujtó zeneestélyre.
 — **Mindig csak a kis utcza.** A kis-utcza-n a haluz mellett összehordott nagy föld-halom elhordatását igen szépen kerjük, már csak azért is mert van azon az árva kis-utcza-n esős időben a nélkül is elég sár, ha mindjárt be nem várják is azt, míg ez a föld halom még tührelhellen mennyiségre szaporítja. Szükséges volna ezenkívül talán az árkokat ismét vizsgálat alá venni, mert biz azok olyan rouds állapotban vannak, hogy az ember sehoggy képes elhinni, hogy Debreczen városának egyik főutczájában ilyen elszévedhetnek.

— **A hűtelenül elhagyott** szerető meséje régi dolga, sőt miudéuap feimerül új meg új változatban. Tegnap nálunk is lefolyt egy ily szerelmi dráma. A megcsalott szerető bosszúvágya azonban nem vitriol, pisztoly, kést, kardot, vagy mérget keresett, hanem csak egy jó fatykos botot, s azzal úgy elrakta a hűtelen kedvesét, hogy az alkaptányi hivatalnál volt kénytelen orvoslást keresni.

egészséges, nyíjas, és értelmes alak úgy tűnt föl előtte, mint valami vizsgálató angyal, a kinek megjelenése kitenzestelődést hirdet a multtal.
 — Eleget szenvedtem, — mormogák reszkető ajkai.
 S szívébe a remény egy vékony sugára szállt. Föltámaszkodott s székeknek karjába fogódvza, megállt Piroksa előtt, folyvást szakadatlan reá függesztve szeméit, de már nem oly ijjesztően mereven, hanem azzal a bátorítással, kétségkedő és esdeklő kifejezéssel, mely megnyugtatót akar meríteni leánya nyugodt, okos vonásaiból.
 Régóta megszokta már mindenki a háznál piroksa felsőbbbségét. Mindig higgadtan, mindig helyeseltetőleg tapaszalták, minden az ő intézkedése szerint történt és soha senkinek sem jutott eszébe gáncsolat találni abban. Az apa is, föleg mióta betegeskedés elgrönggítette, teljesen alatta állt Piroksa felsőbbbségének s most is, az első indulatromban lecsapulta után, mintegy tanácsot kérdőleg fordult hozzá.
 — De hát mit csináljunk? — szölt félig megtörten, félig reménykedve.
 Térey inogtak s lelke lassanként viszaszaesett ama tetszett, beteges, közönyös nyugalomba, mely kimiradhatlanul követi a hosszú testi és lelki szenvedéseket.

Vártesi Arnold.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczaja

A hamvas czicza és a zöld papagáj története.

(Folytatás.)

— Szegény szerencsétlen testvéredet — szölt az apa s arca komor, sötét kifejezést öltött föl, — nem kell nekem ajánlanom. Te gondoskodni fogsz róla, míg az irtalmas isten el nem szöitja e világból. Eddig is te gondoskodtál róla, anyja voltál és testvére egy szerszind; én csak tehetetlen elaggott beteg vagyok, a ki saját magával bajlódik. Nem jutott soha eszembe, hogy ha én egyszer behunyom szememet, te itt nem maradhatz magadban, egyedül. Bocssás meg, hogy nyomorúságim közepett elfeledtem, a mit nem lett volna szabad elfelejtenem, hogy te ifjú életednek jogai is vannak. Így nem élhetsz tovább, így nem maradhatz, ha én majd behunytam szememet.
 Nem engedte szólni leányát s tovább folytatta, habár ronszolt tüdejének láthatólag neheze esett a beszéd.
 — Így nem maradhatz, ed's leányom. Férjhez fogsz menni . . . igen, igen, férjhez fogsz menni . . . ilogy erre nem gondoltam még! . . . Nem gondoltam, csak most a napokban, mikor úgy egymás mellett láttalak ülni, téged és azt a fiatal embert, ki egy idő

óta oly gyakran jár házuunkhoz. Mily ősszeálló pár lesz gondotam magamban, mily méltó egymáshoz!

— Atyám! — szakította félbe a leány, égő arczát elfordítva s egy könyöccseppel törölve ki szeméből.
 Aztán visszafordult s már mosolygott, pedig még a könyv ott rezgett pilláján. Kimondhatatlan kedves volt ebben a perczben s szeméből az a szelid jóság sugárzott, mely szenvedélyt gyújtani talán nem volt alkalmas, de miundekit kellemesen hatott meg, a ki csak közelébe jutott. Senki sem mondta volna, hogy ebben a pillanatban e jóságos, nyíjas mosoly leple alatt egy fájdalom sebet takart el, melytől atya érintett, egy elhervadt remény, mely édes káprázattal töltötte be még nemrég szívét, de melyről most már örökre lemondott.

— Csálódol, atyácskám, — szölt szeliden; — Térey nem az én kedvemért jár házuunkhoz.
 — Hát ki kedvéért? — viszonzá az apa, hosszán megnyujtvá a szót és sápadt fejt előre hajtvá, mint a ki nem igen szeretné elhinni a mit hall s nem örömet akarna lemondani reményéről.
 — Az Esztiike kedvéért. — szölt mosolygva Piroksa.
 Atya nevetésre fogta a dolgot.
 — No igen, igen, az Esztiike ke. véért is, Térey mindig jó volt és gondos szegény szerencsétlen betegünkhez. Annál több ok, hogy fiam gyanánt tekintsem, és ha . . .
 — Azt hiszem, atyám, hogy neki is leg-

jobb óhajátja, hogy fiaddá lehessen, — viszonzá Piroksa rebegve.
 Mo-t már nem mosolygott. Arca elkomolyodott s kissé akadovza, de határozottan beszélt. Hogy mily nehéz volt ez a percz életében, mily ónuralmába került, arról csak a jó isten tudott, senki más.
 — Én tisztában vagyok magammal, kedves atyám, és tudok valamit, a mit te nem tudsz. Ha Térey fiaddá lesz, nekem csak testvérem fog lenni.
 — Mit akarsz mondani? — rikácsolt a beteg ember még jobban előre hajtvá sovány, ősz fejt.

— Azt akarom mondani, atyám, hogy az orvos addig gyógyírtatta a mi kedves kis betegünket, hogy utóljára maga lett a beteg. Azt akarom mondani, hogy én már régóta látom, a mi a két fiatal szív közt kifejtett; és azt akarom mondani, kedves atyám, hogy én véghetetlen boldog leszek, mikor Esztiéknek fejére tehetem a menyasszony-koszort.
 — Örültél! — kiáltott föl a beteg, Piroksára szögezve megdöbbsent, merev tekintetűt.
 A mit e perczben hallott, csodálatos izgatottsággal ejtette egész lelkét. Elsőnyedtet s valami lázas félelem szállta meg, rémes emlékek nyomása a multból. Két serep pirok föltűtött ki az arcán, az a szomorú hektikus pirosság; homloka erősen izzadt s kezei rángatóztak értlen.
 — Örültél! — ismétlé kétszer vagy háromszor egymásután.

De egyebet nem szól, csak mereven nézett lányára. Nemsokára heves köhögési-roham szállta meg s faldokolva nyomta mindkét kezét meléire.
 — Térey is megőrül! — hörgé, a mint kissé lélegezte hez jutott. — Nem akarom nemzedékről nemzedékre benépesíteni a bolondok házat.
 Piroksa nem emlékszik, hogy valaha durva szót hallott volna atyjától; ez volt az első eset. A szegény beteg ember egész képéből kikeltnek látszott, egész lényéből kiforogottnak. Az a lázas pirosság arcán el-elődött s egy pillanat alatt újra visszatért. Szemei ij-szentesen meredtek ki s ökölbe szorított kezét mintegy ündetlik, eszméletlen huzogatta végig homlokán.
 Hogy mi ment végbe lelkében, azt csak kintosen vonagló arca után lehetett sejteni. Sötét árnyékok vonultak át képeletében, gyötrelmes emlékek, a mik fájdalommal és borzállyal töltötték be lelkét, s melyeknek folytatását látta maga előtt lebegni a jövőben. Ajka moogott, de hangot nem adott.
 Piroksa elfojtotta szívében a remegését, mit e látvány okozott, oda simult atyjához s gyöngőben, részvevőleg érintette reszkető sovány kezét.
 Mintha ez érintés varázshatással cilláptilgott hatott volna a háborgó lélekre, az apa arczvonalán lassanként kibontakoztak abból a merev göröcs kifejezésből és könyök kezdtek aláperenni ősz szakállán. Sreme áhítottai és végtelen szeretettel függött leányán. Ez üde,

egészséges, nyíjas, és értelmes alak úgy tűnt föl előtte, mint valami vizsgálató angyal, a kinek megjelenése kitenzestelődést hirdet a multtal.
 — Eleget szenvedtem, — mormogák reszkető ajkai.
 S szívébe a remény egy vékony sugára szállt. Föltámaszkodott s székeknek karjába fogódvza, megállt Piroksa előtt, folyvást szakadatlan reá függesztve szeméit, de már nem oly ijjesztően mereven, hanem azzal a bátorítással, kétségkedő és esdeklő kifejezéssel, mely megnyugtatót akar meríteni leánya nyugodt, okos vonásaiból.
 Régóta megszokta már mindenki a háznál piroksa felsőbbbségét. Mindig higgadtan, mindig helyeseltetőleg tapaszalták, minden az ő intézkedése szerint történt és soha senkinek sem jutott eszébe gáncsolat találni abban. Az apa is, föleg mióta betegeskedés elgrönggítette, teljesen alatta állt Piroksa felsőbbbségének s most is, az első indulatromban lecsapulta után, mintegy tanácsot kérdőleg fordult hozzá.
 — De hát mit csináljunk? — szölt félig megtörten, félig reménykedve.
 Térey inogtak s lelke lassanként viszaszaesett ama tetszett, beteges, közönyös nyugalomba, mely kimiradhatlanul követi a hosszú testi és lelki szenvedéseket.

Vártesi Arnold.

(Folyt. köv.)

Gyászjelentés. Borsos Ferenc és neje Seidl Paulin legmélyebb fájdalommal jelentik...

Zalamegye főispánja Ürményi József tegnap éjjel a vasuton Balaton-Füredre érkezett...

A lengyel ifjakat, kik ma fél 10 órakor érkeztek Budapestre, kedden Kolozsvárról látták szívesen...

Udvari estély lesz f. hó 27-én kedden, melyre a két delegáció tagjai, a kormányok Budapestet idéző képviselői...

Követőre méltó. A nagykanizsai kereskedő ifjak önképző egylete e hó 17-én tartott közgyűlésében elhatározta...

Nyári zivatar októberben. Folyó hó 13-án esti 6-7 óra közt borzasztó vihar volt...

Az ó-budai ásatásokat még a héten befejezik. Legújabb nagy fontosságú leletek bukkantak az ásatásoknál...

Eredeti opera. A nemzeti színház zenekari bizottsága, melynek tagjai: Nikolics Sándor, Káldy Gyula, id. Ábrányi Kornél és Allaga Géza...

CSARNOK.

A híres muzsikusi cigányok.

A magyar zenét pattogó rythmusával, tulradó érzésével s a legkülönfélébb előadási módokkal csakis tökélytelenség lehet hangjegyben kifejezni...

A mondá szerint a cigányok az egyiptusok ivadékaik voltak, s miután az Egyiptomba menekült megváltónak menedéket nem akartak nyújtani...

Gyermekük az olvasás és írás helyett a zenét és a táncot tanulják. A kovácsmesterseget is kedvelik.

A cigányok legjellemzőbb és legszembetűnőbb tulajdonsága: a zene. Ők a magyar zene apostolai, született zeneészek.

A cigánygyermek, kit a társadalom eltaszít magától, mint mentő horgonyt ragad meg egy hangszert, legyen az hegedű, clarinette vagy cimbalom...

Ók a népdal hívatott előadói. Ezeket csak cigány tudja teljes tisztaságában s eredetiségében előadni.

A bubánat, a remény, a csalódás, a szenvedés érzete.

A magyar népdalok Beethoven-féle symphoniák kicsinyben; egy fáradhatlan s ki-elégíthetetlen törekvése a szabadság és öröm után képezik annak lényegét.

A népdal különben a jleggyeszerűbb dal s teljes kidolgozását a cigány eszközli játékával. Ő teszi azt élvezhetővé, csak az ő játéka emeli ki még a gyenge művet is s kelt vele hatást.

Egy teljes cigánybanda áll: három első hegedűs, két másodikhegedűs, két mélyhegedűs, (brácsa), egy gordonkás, egy nagybőgős, egy klarinettista és egy cimbalomból, összesen tehát 12 tagból.

A legrendezettebb bandát bírják a Farkas testvérek Győrben; Budapestben első helyen Rácz Pál, Balázs Kálmán, Patkár Sárközy, Bunkó testvérek és Kecskeméthy Gyula.

Győr a cigányzenének magyar Athenje. Közel 12 bandát számlál ez a város.

Menyegzőkön, báli mulatságokon, nagyobb korcsmai helyiségekben mindeütt ott látjuk a cigányt s nem fáradnak addig a játszásba, míg a vendég nem fát a fizetésbe.

Végül még néhány nevezetesebb cigányzenészt akarok felemlíteni.

Keddem Bármán Dömén. Az első népezenész, ki 1855-ben Lippában élt és Aluman bégót nagy kitüntetésekben részesült.

Czinka Panna 1760-ban egy négyes társulat első hegedűse volt s művészi játéka által nagy hírnevet állott. Mattinovich, egy német cigány Temevár környékéről, a maga idejében a naturalisták királyának neveztek el.

Mayseder, Viotti, Sphor szerzeményeit játsza, s Paganini gyakorlatokat is csodálatraméltó technikával. Ő tőle származik a „Matinovich-nóta” Hanyak, mint a cimbalom királya említtetik.

Bihari János a legnagyobb népszerűsége tett szert minden cigányzenészek között. Ő a nótái felejthetetlenek s el nem évülők.

Patkár Ferkó az 50-60-as évek cigányzenészei közt a legtehetségesebb volt, Liszt Ferenc is többször hallgatta játékát.

Közgazdaság.

Magyar éjszakai vasút bevételi kimutatása. 1880. Szeptember 237550. 1880. Január 1-től Szeptember végéig 1861409.

Athén, okt. 20. Az Aglaja gőzös külföldön vásárolt lovakkal ide érkezett. A görög kormány a napokban jelentékeny mennyiségű gyertyát rendelt meg egy ausztriai gyárban.

Páris, okt. 20. A „Neue freie Presse” jelenti: A hatalmak Oroszország idétlen beavatkozásának tulajdonjait Dulcigno átadásának megmondulni, ha Törökország nem adja kezükbe Dulcignót.

A szultán annyira igazgató, hogy néhány megfoghatatlan itélő tehetősége. A józan emberek tanácsára sem engedett Európa akaratának, míg attól nem félt, hogy megfosztják trónjától, jövedelmétől.

A szultán annyira igazgató, hogy néhány megfoghatatlan itélő tehetősége. A józan emberek tanácsára sem engedett Európa akaratának, míg attól nem félt, hogy megfosztják trónjától, jövedelmétől.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

I. Bérlet. Péntek, október 22.

LEONARDA.

Dráma 4 felv. és felvonások között. A 39-ik EZRED ZENEKARA.

Feloldó szerkesztő Kutas Imre. Főszereplő Vártesi Arnold.

Kiadó üzlethelyiség.

A fő-piaczon egy üzlethelyiség állványokkal együtt kiadó. Ertekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Kaszanyitzky Endre előbb Kuhinka I. K. Debreczen, (Piacz-utca 1900. sz.) Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett legújabb szerkezetű mindennemű PETROLEUM LÁMPÁIT és ahoz tartozó mindenféle kellékeket gyári árák és pontos kiszálgatással.

Hirdetés. A M.-Pécs közszélggel közvetlen határos s Debreczentől egy órai távolságra fekvő bodoházi pusztán az országút mellett levő korcsma-épület s illette az azzal egybekötött itál- és husmérési-jog, az ehhez tartozó mintegy 15 hold területű részint legelő, részint első osztályu kaszálófölddel együtt 1881. január 1-től számítható 6 évre haszonbérbe kiadandó lévén, a vállalkozni szándékozókat az érdekeit közbirtokosság megbízásából ezennel felhívom, hogy az említett realia-javadalom haszonbérlete iránti zártajánlatukat 40 frt bánatpénzzel ellátva alólírothoz legfeljebb folyó évi november 15-ik napjáig beadni sziveskedjenek.

SINAY KÁROLY, M.-Pécsen lakó bodoházi közbirtokossági megbízott.

328. szám. ÁRJEGYZÉKE az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek. Árak ausztriai értékben. Debreczenben, kötelezettség nélkül. Lisztetknél készpénz fizetés mellett 7% engedménnyel. Ingyen szákkal.

Özv. HIRSCHL JULIA DIVATÁRUSNÓ Debreczen, kistemplom-bazár 7-ik sz. Ezennel van szerezésem a tisztelt hölgyközönséget értesíteni, miszerint visszatérve, magammal hoztam mindazon szakmámba vágó cikkeket, melyek személyes tapasztalataim szerint szépek, celszerűek és a divat által elfogadottak.

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK, Jele hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen, és felmulthatatlan az étvágyhiány, gyomor-gyengeség, rossz szaga lehellet, szék, savanyu felbőgés, köhög, gyomorhurut, gyomorégés, húgykövesség, túlságos nyálkaképzés, sárgaság, undor és hányás, főtájs (ha az a gyomorból ered), gyomorgörös, székesorulás, a gyomornak túlságosága étel és ital által, gilliszta, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

ROYKO VIKTOR tiszújaki gyógyszerész fehér, barna és fekete színű közkedvelt magyar bajusz-pedróje. Ezen már 60 év óta országwide kintinők ismert készítmény, kiváló jó tulajdonainál fogva minden várt igényeknek megfelel, soha ki nem szárad, a bajuszt nem tépi és nem törí, sőt annak természetes ruganyosságát fönntartva, tökéletes kiföldésére szolgál. Nagy doboz 35, kicsiny 20 kr. Kapható Debreczenben: Geréhy Fülöp, Dr. Rothschnek V. E. Szepessy és Kerekes Varga Lajos, Schwarcz Mór és Roth Lipót és testvére urakkal.

Haszonbéri hirdetés. A székelyhídi uradalom tészeről haszonbérbe adatik és ugyan: 1-ször. Az uradalom tulajdonhoz tartozó jelenleg járásbírósgái hivatalnak használt helyiség 5 szoba, konyha, étéskamra, kert, pinca és az udvaron egy nádföldi cselédlak, minden a legjobb karban.